

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 4. 2017
COM(2017) 192 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Vykonávanie a hodnotenie nariadenia (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ako sa vyžaduje podľa článku 118

REFIT

Hodnotenie vplyvu nariadenia o SRP
{SWD(2017) 134 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Vykonávanie a hodnotenie nariadenia (ES) č. 1224/2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ako sa vyžaduje podľa článku 118

REFIT

Hodnotenie vplyvu nariadenia o SRP

1. Úvod

Úspech spoločnej rybárskej politiky¹ (ďalej len „SRP“) vo veľkej miere závisí od vykonávania účinného systému kontroly. Účelom opatrení stanovených v nariadení Rady (ES) č. 1224/2009², ktorým sa zriaďuje systém kontroly v celej EÚ na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva (ďalej len „*nariadenie o kontrole*“), je zriadiť systém Únie na kontrolu, inšpekciu a presadzovanie pravidiel založený na globálnom a integrovanom prístupe, a to v súlade so zásadou proporcionality a tak, aby bola jeho správa efektívna z hľadiska nákladov.

Tento dokument je reakciou na právny záväzok stanovený v článku 118 nariadenia o kontrole, podľa ktorého je Komisia povinná informovať Európsky parlament a Radu o stave vykonávania nariadenia o kontrole v členských štátoch každých päť rokov (článok 118 ods. 2) a uskutočniť hodnotenie vplyvu nariadenia na SRP päť rokov po nadobudnutí jeho účinnosti (článok 118 ods. 3).

Hodnotenie nariadenia o kontrole je zároveň súčasťou Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti Komisie (REFIT)³ a jeho cieľom bolo posúdiť, či je nariadenie vhodné na daný účel, pričom sa zameralo na aspekty nariadenia týkajúce sa zjednodušenia a zníženia regulačného zaťaženia.

Hodnotenie sa vykonalo v súlade s piatimi kritériami, t. j. relevantnosť, pridaná hodnota EÚ, koherentnosť, účinnosť a efektívnosť, stanovenými v usmerneniach Komisie pre lepšiu právnu reguláciu z mája 2015⁴. Ako súčasť hodnotenia sa vykonala aj analýza aspektov týkajúcich sa zjednodušenia a zmiernenia regulačného zaťaženia.

V tejto súvislosti boli hlavné ustanovenia nariadenia o kontrole posúdené na základe všeobecných cieľov, ako je podpora rovnakých podmienok a rozvoj kultúry dodržiavania

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 o spoločnej rybárskej politike (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

² Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1).

³ Program regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) – aktuálny stav a výhľad – hodnotiaci tabuľka programu REFIT, SWD (2015) 110 final.

⁴ Usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu (pracovný dokument útvarov Komisie SWD (2015) 111).

pravidiel spoločnej rybárskej politiky. Okrem toho sa taktiež preskúmala účinnosť nástrojov stanovených v nariadení o kontrole, na základe ktorých má Komisia zabezpečiť vykonávanie spoločnej rybárskej politiky zo strany členských štátov. Išlo o oblasti, v ktorých sa zistili medzery a nedostatky v rámci predchádzajúceho režimu kontroly, a preto sa riešili osobitne prostredníctvom nových nástrojov v rámci súčasného nariadenia o kontrole.

Treba pripomenúť aj to, že hodnotenie takéhoto právneho rámca sa nedalo uskutočniť bez posúdenia prostredia politiky, ktorého sa týka. Okrem kontextu a cieľov, ktoré sa stanovili v čase jeho prijatia, sa nariadenie o kontrole hodnotilo z hľadiska nedávnej reformy SRP, ktorou sa zaviedli nové ciele a zákonné povinnosti, ako napríklad povinnosť vylodiť úlovky. Zohľadnil sa aj vývoj aspektov kontroly vykonávaných na základe uplatňovania nariadenia o NNN rybolove⁵, Európskeho námorného a rybárskeho fondu⁶ (ENRF) na obdobie rokov 2014 – 2020 (ktorým sa okrem iného zavádzajú nové ustanovenia o finančných sankciách), nariadenia o spoločnej organizácii trhov⁷, ako aj na základe prebiehajúcich diskusií o nariadení o udržiateľnom riadení rybárskych flotíl pôsobiacich mimo vôd EÚ⁸ a úsilia EÚ formovať medzinárodnú správu oceánov. Pri hodnotení sa na záver posudzovali zmeny v inštitucionálnych a politických scenároch, najmä po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy a zriadení európskej spolupráce pri vykonávaní funkcií pobrežnej stráže⁹.

Prehľad výsledkov uvedených v tomto dokumente vychádza z rozsiahleho procesu konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami. Viac podrobností o uskutočnených konzultáciách, zdroji použitých údajov a informácií, použitej metodike a získaných výsledkoch je uvedených v pracovnom dokumente útvarov Komisie „REFIT: Hodnotenie vplyvu nariadenia o kontrole SRP“.

2. VYKONÁVANIE – SÚČASNÝ STAV

Na základe údajov oznámených členskými štátmi podľa článku 118 nariadenia o kontrole a pripomienok Komisie vyplývajúcich z auditov, overovaní a kontrol vykonávaných v súlade s hlavou X nariadenia o kontrole sa Komisia domnieva, že členské štáty splnili hlavné povinnosti nariadenia o kontrole a vytvorili potrebné nástroje, postupy a normy na zabezpečenie monitorovania a kontroly rybolovných činností v celej EÚ. Založili moderné a efektívne strediská monitorovania rybolovu, ktoré spolu so stratégiami kontroly založenými na riziku a s národnými programami kontroly zlepšili dozor nad rybárskymi plavidlami a ich sledovanie vo vodách EÚ a v medzinárodných vodách, ako aj zber a prenos spoľahlivých

⁵ Nariadenie Rady (ES) č. 1005/2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabraňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1).

⁷ Nariadenie (EÚ) č. 1379/2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1.

⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o udržiateľnom riadení vonkajších rybárskych flotíl, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1006/2008, SWD/2015/636 final – 2015/0289 (COD).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1626, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 768/2005 o zriadení Agentúry pre kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 80).

údajov. V rámci rybárskych flotíl sa používajú systémy monitorovania plavidiel (ďalej len „VMS“) a systémy elektronického nahlasovania (ďalej len „ERS“) pre plavidlá s dĺžkou nad 12 metrov, na základe čoho sa zlepšuje monitorovanie, kontrola a spoľahlivosť údajov o úlovkoch. Rybolovná kapacita na úrovni EÚ sa znížila podľa stanovených cieľov, zlepšila sa kvalita údajov o úlovkoch v porovnaní s predchádzajúcim režimom a okrem toho možno konštatovať, že vo všeobecnosti sa zlepšilo dodržiavanie pravidiel spoločnej rybárskej politiky zo strany prevádzkovateľov, ako aj členských štátov.

Aj keď sa v rámci posudzovaného päťročného obdobia objavili mnohé pozitívne prvky, analýza poukázala na nedostatky vo vykonávaní, ako aj v niektorých ustanoveniach nariadenia o kontrole, najmä pokiaľ ide o sankcie a bodový systém, sledovanie porušení, výmenu a spoločné využívanie údajov medzi členskými štátmi, sledovateľnosť, kontrolu postupov váženia a nástroje monitorovania a nahlasovania úlovkov pre plavidlá kratšie ako 12 metrov.

3. VÝSLEDKY HODNOTENIA

Hodnotenie potvrdzuje význam a pridanú hodnotu EÚ nariadenia o kontrole, ktoré je efektívnym nástrojom poskytujúcim jednotný rámec v oblasti kontroly, inšpekcie a presadzovania na zaistenie súladu so SRP. Nariadenie sa považuje za kľúčové aj pri vytváraní rovnakých podmienok pre prevádzkovateľov.

Nariadením o kontrole sa zjednodušil a zracionalizoval predchádzajúci systém kontroly. Napriek existencii iných paralelných nástrojov obsahujúcich kontrolné opatrenia (napr. nariadenie o oprávneniach na rybolov¹⁰, technické opatrenia¹¹ a nariadenie o Stredozemnom mori¹²) neboli zistené žiadne osobitné problémy v ich paralelnom vykonávaní. Nariadenie o kontrole je takisto v súlade s inými právnymi predpismi a aktmi týkajúcimi sa rybolovu (napr. nariadením o spoločnej organizácii trhov a nariadením o ENRF). Vďaka tomuto nariadeniu EÚ dodržiava svoje medzinárodné záväzky v oblasti kontroly, najmä umožnením nediskriminačného vykonávania nariadenia o NNN rybolove vo vzťahu k tretím krajinám. Takisto nie je sporný súlad s inými politikami EÚ, ako napr. životné prostredie, námorná oblasť, inovácie (modrý rast), sanitárna, colná a obchodná politika. Napriek tejto konzistentnosti však existujú obavy zainteresovaných strán v súvislosti so súčasnými ustanoveniami týkajúcimi sa kontroly určitých nových povinností stanovených v SRP, ako napríklad povinnosti vylodiť úlovky. Aj nedostatky v súvislosti so sledovateľnosťou môžu brániť v účinnom vykonávaní spoločnej organizácie trhov. Medzi nástrojmi nariadenia o kontrole navyše nie je dostatočná synergia na účinné a efektívne vykonávanie rámcovej

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1006/2008 o oprávneniach na rybolovné činnosti rybárskych plavidiel Spoločenstva mimo vôd Spoločenstva a o prístupe plavidiel tretích krajín do vôd Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 33).

¹¹ Nariadenie Rady (ES) č. 850/98 o zachovaní zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov (Ú. v. ES L 125, 27.4.1998, s. 1).

¹² Nariadenie Rady (ES) č. 1967/2006 o riadiacich opatreniach pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybného hospodárstva v Stredozemnom mori (Ú. v. EÚ L 409, 30.12.2006, s. 11).

smernice o morskej stratégii¹³ a novovytvorenej európskej spolupráce pri vykonávaní funkcií pobrežnej stráže.

Pokiaľ ide o účinnosť a efektívnosť, ukázalo sa, že v súvislosti s monitorovaním činností a zvýšením kvality nahlásených údajov o úlovkoch bolo kľúčové zavedenie VMS, ERS a použitie stratégií kontroly založených na riziku. Uznáva sa aj to, že využívaním elektronických systémov na výmenu informácií o rybárstve a štandardných kontrolných postupov sa znížilo administratívne zaťaženie pre prevádzkovateľov, ako aj pre verejné orgány (ďalšie podrobnosti sú uvedené v nasledujúcej časti „Zjednodušenie a zníženie administratívneho zaťaženia“). Zložitosť niektorých pravidiel a nový prístup v porovnaní s predchádzajúcim režimom však viedol k oneskoreniam vo vykonávaní. Vzhľadom na to, že viacero ustanovení nadobudlo účinnosť v priebehu troch rokov od roku 2010, v určitých oblastiach sa až teraz ukazuje rozsah prínosov, ktoré budú v plnom rozsahu zrejmé iba v dlhodobom horizonte. Malo by sa však poznamenať, že hoci niektoré oneskorenia vo vykonávaní nastali z dôvodu času potrebného na technický vývoj (napr. pri zavádzaní nových technológií a IT systémov) alebo na transpozíciu do vnútroštátneho práva, niektoré zainteresované strany poukazujú aj na nedostatok politickej vôle na zabezpečenie včasného vykonávania, pričom členské štáty systematicky zdôrazňovali aj nedostatok ľudských zdrojov.

Nejasnosť niektorých ustanovení, zastarané ustanovenia a flexibilné vykonávanie vo všetkých členských štátoch (napr. výnimky, sankcie) takisto ohrozujú účinnosť a efektívnosť tohto právneho nástroja.

Rovnaké podmienky

Všetky zainteresované strany uviedli, že jednotný, harmonizovaný a globálny systém na kontrolu rybárstva na úrovni EÚ je v rámci rybárskej politiky Únie prioritou. Jedným z pilierov účinného fungovania SRP je zabezpečenie rovnakých podmienok v oblasti kontroly rybolovu medzi členskými štátmi, medzi druhmi rybolovu, medzi rybárskymi flotilami EÚ, ktoré lovia vo vodách EÚ alebo mimo vôd EÚ, ako aj medzi flotilami EÚ a flotilami krajín mimo EÚ, ktoré lovia vo vodách EÚ. Hoci vďaka novému režimu kontrol sa dosiahol značný pokrok, stále existuje priestor na zlepšenie a od členských štátov sa vyžaduje ďalšie angažovanie v záujme zabezpečenia koherentného a jednotného uplatňovania nariadenia v prípade prevádzkovateľov na úrovni EÚ.

Analýza potvrdila, že vypracovanie noriem EÚ, harmonizovaný prístup ku kontrolným činnostiam a spoločné IT platformy na výmenu údajov sú základnými nástrojmi na dosiahnutie rovnakých podmienok pre všetkých. Uznalo sa, že úloha, ktorú zohráva Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (EFCA) a Európska komisia pri vytváraní a posilňovaní harmonizovaného a koherentného prístupu, s kompatibilnými systémami na podávanie správ, výmenu údajov a sledovateľnosť produktov rybolovu, je v tejto súvislosti rozhodujúca.

¹³ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii)* (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

Problémom je sledovateľnosť produktov rybolovu vo všetkých členských štátoch. Zistilo sa síce výrazné zlepšenie vo všetkých členských štátoch, no zatiaľ čo vďaka kontrolám po vylodení sa zvýšila spoľahlivosť a kvalita údajov, naďalej existujú problémy s kontrolou pri prvom predaji a počas prepravy. Kľúčové problémy sú spôsobené stratou sledovateľnosti v týchto dvoch krokoch výrobného reťazca, kde sa zásielky môžu uvádzať na trh bez predbežnej kontroly ich pôvodu. Kontrolné orgány sa domnievajú, že súčasný rámec pre kontrolu váženia a prepravy umožňuje nahlasovanie nesprávnych údajov, pričom v ustanoveniach týkajúcich sa váženia sa zvyčajne prenáša kontrola z vlajkového štátu na pobrežný štát. Zo skúseností vyplýva, že preprava je ideálnym prostriedkom na nahlasovanie nesprávnych údajov o úlovkoch. Ani systém sledovateľnosti v papierovej podobe uvedený v nariadení o kontrole sa nepovažuje za účinný. V dôsledku toho niektoré členské štáty vyvíjajú na dobrovoľnom základe elektronické systémy sledovateľnosti, ale rôzne prístupy prijaté na vnútroštátnej úrovni bránia výmene údajov, krížovej kontrole a potvrdzovaniu. Na druhej strane je potrebné poznamenať, že v niektorých prípadoch sú ťažkosti pri výmene údajov spôsobené neochotou vymieňať si údaje vrátane výmeny údajov medzi členskými štátmi, Komisiou a EFCA.

Viacero prípadov žiadostí o zachovanie dôvernosti by mohlo zároveň predstavovať vážnu prekážku vykonávania iných súvisiacich politík (napr. spolupráca pri vykonávaní funkcií pobrežnej stráže). Okrem toho stále existujú nevyriešené otázky týkajúce sa používania vedeckých údajov na účely kontroly a údajov kontroly na účely riadenia, ktoré treba riešiť v záujme účinného dosahovania cieľov SRP. Z analýzy jasne vyplynulo, že niektoré ustanovenia nariadenia o kontrole a zbere údajov a informácií a ich výmene nie sú dostatočne jasné.

Osobitné pravidlá uplatňované na plavidlá kratšie ako 12 metrov sa nepovažujú za plne vyhovujúce. Kým prevádzkovatelia väčších plavidiel vnímajú výnimky a odchýlky ako nedostatok kontroly a obmedzenie rovnakých podmienok, subjekty pôsobiace v maloobjemovom rybolove vnímajú prísnosť niektorých uložených ustanovení ako neodôvodnené zaťaženie, a to najmä v prípade odvetví, na ktoré mala nedávna hospodárska kríza výrazný nepriaznivý vplyv.

Kontrola činnosti plavidiel kratších ako 10 metrov, ktoré sú v súčasnosti oslobodené od povinnosti viesť lodný denník, nie je členskými štátmi riadne vykonávaná (napr. kontrola vzoriek pri vylodení). Napriek tomu, že v prípade plavidiel v Stredozemnom mori ide o viac ako v 80 % o malé plavidlá, táto téma sa v súčasnom nariadení nerieši primerane. S podobnými ťažkosťami sa stretli v iných morských oblastiach, aj keď v menšom rozsahu.

Verejnosť, ako aj väčšina zainteresovaných strán považuje kontrolné opatrenia v oblasti rekreačného rybolovu za nevyhnutné a ich nedostatok vníma ako prekážku rovnocenných podmienok.

Mnohé zainteresované strany vyjadrili obavy v súvislosti s kontrolou plnenia povinnosti vylodiť úlovky. Prevádzkovatelia majú osobitné obavy, pokiaľ ide o rovnocennosť podmienok, a snažia sa o obmedzenie každého dodatočného zaťaženia. Treba poznamenať, že hoci sa znenie nariadenia o kontrole zosúladiť s novou SRP prostredníctvom takzvaného

nariadenia Omnibus¹⁴, prevláda názor, že ustanovenia o kontrole plnenia povinnosti vylodiť úlovky nie sú primerané a že kontrola nových povinností (napr. kontrola využívania úlovkov druhov nedosahujúcich minimálnu ochrannú referenčnú veľkosť, ktoré nie sú určené na priamu ľudskú spotrebu) by mala byť primeranejšie riešená, aby sa zabránilo akýmkoľvek nedorozumeniam a pochybnostiam mnohých verejných a súkromných zainteresovaných strán.

Z hodnotenia takisto vyplynulo, že v prípade niektorých úloh nie sú jasné úlohy a povinnosti Komisie, EFCA a členských štátov, čo spôsobuje duplicitné vykonávanie podobných činností.

Priemyselní prevádzkovatelia a rybári, ktorí vyjadrili obavy, pokiaľ ide o prísnosť niektorých technických ustanovení, ktoré boli len ťažko realizovateľné (napr. postupy váženia, tolerance, preprava, predbežné oznamovanie, lehoty na zasielanie záznamov o predaji).

Kultúra dodržiavania pravidiel

Dôležitým základným kameňom politiky kontroly je zvýšiť informovanosť medzi všetkými aktérmi zapojenými do všetkých činností týkajúcich sa rybolovu (výlov, spracovanie, distribúcia a marketing) o význame dodržiavania pravidiel SRP. Z hodnotenia vyplýva, že súčasný rámec prispel k budovaniu kultúry dodržiavania pravidiel medzi prevádzkovateľmi a členskými štátmi, čo zase viedlo k lepšiemu dodržiavaniu povinností v rámci SRP. Je však tiež jasné, že je ešte stále potrebné posilňovať dodržiavanie pravidiel SRP prostredníctvom komplexného a solídneho systému monitorovania a kontroly a zvyšovať informovanosť v odvetví o význame dodržiavania ochranných opatrení.

Účinnými nástrojmi sú špecifické kontrolné a inšpekčné programy a plány spoločného nasadenia, ktorých vykonávanie koordinuje agentúra EFCA. Zároveň sa zistilo, že sú výbornými nástrojmi na zlepšenie spolupráce a výmeny informácií medzi členskými štátmi. Činnosti súvisiace so zverejňovaním údajov a školenia vykonávané agentúrou EFCA boli mimoriadne cenné aj pri objasňovaní nových uplatniteľných pravidiel a zvyšovaní informovanosti prevádzkovateľov o otázkach ochrany.

Z hodnotenia vyplýva, že dodržiavanie pravidiel úzko súvisí so spravodlivým a jednotným uplatňovaním pravidiel v oblasti kontroly rybolovu, pokiaľ ide o rybolov vykonávaný plavidlami členských štátov, ako aj plavidlami tretích krajín loviacich vo vodách EÚ, a s prísny a dôsledným sledovaním zistených porušení. Nosným pilierom pri zabezpečovaní rovnakého zaobchádzania s rybármi je účinné vykonávanie sankčného systému vrátane bodového systému pre závažné porušenia. Zatiaľ čo v nariadení o kontrole sa stanovuje právny rámec, ktorý sa považuje za primeraný v súlade so zmluvou, vnútroštátne systémy a ich uplatňovanie v jednotlivých členských štátoch sa značne líšia. V rámci súčasného

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/812 z 20. mája 2015, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 850/98, (ES) č. 2187/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 2347/2002 a (ES) č. 1224/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 a (EÚ) č. 1380/2013, pokiaľ ide o povinnosť vylodiť úlovky a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1434/98 (Ú. v. EÚ L 133, 29.5.2015, s. 1).

bodového systému pre závažné porušenia členské štáty neuplatňujú rovnaké kritériá.¹⁵ V záujme spravodlivého zaobchádzania s rybármi je absolútne nevyhnutná spolupráca medzi členskými štátmi, čím sa umocní ich dôvera, ako aj dodržiavanie pravidiel. Členské štáty si musia nielen plniť medzinárodné záväzky EÚ, ale aj v záujme odrádzajúceho účinku konzistentne a rovnomerne uplatňovať náležité sankcie v prípade porušenia predpisov.

Nástroje Komisie na zabezpečenie vykonávania spoločnej rybárskej politiky členskými štátmi

Nové nástroje ustanovené v nariadení o kontrole na zabezpečenie vykonávania SRP členskými štátmi zainteresované strany vo všeobecnosti dobre prijali. Zvýšené právomoci Európskej komisie týkajúce sa overovania činností členských štátov v oblasti kontroly a vykonávanie auditov a nezávislých inšpekcií tiež zlepšili prístup členských štátov k dodržiavaniu pravidiel SRP.

Ako účinné nástroje spolupráce sa ukázali akčné plány zavedené Komisiou v spolupráci s dotknutými členskými štátmi na riešenie zistených systémových nedostatkov ich systému kontroly.

Zjednodušenie a zníženie administratívneho zaťaženia

Nariadením o kontrole sa zjednodušil a zracionalizoval predchádzajúci systém kontroly regulácie, zjednodušila komunikácia medzi aktérmi a znížilo sa administratívne zaťaženie.

Nariadenie o kontrole však zostáva zložité a viacero ustanovení si vyžaduje právne vyjasnenie. Keďže niektoré povinnosti môžu členské štáty vykladať, a teda aj uplatňovať veľmi rozdielne, od Komisie sa často žiada, aby poskytla usmernenia v záujme zabránenia mnohoznačnému výkladu.

Využívanie moderných technológií a rozvoj elektronických systémov na výmenu informácií o rybárstve a spoločné využívanie údajov mali v dlhodobom horizonte znížiť administratívne zaťaženie. Toto sa ešte stále úplne nepretavilo do konkrétnych výsledkov, keďže rozvoj týchto systémov trval nejaký čas a v niektorých prípadoch sú elektronické platformy ešte stále v štádiu vývoja. V porovnaní s predchádzajúcim systémom kontroly sa dosiahlo odhadované čisté zníženie administratívneho zaťaženia prevádzkovateľov o 28 %. Možno konštatovať, že väčšinu výhod a znížení nákladov pocítili a pocítila verejné orgány, hoci ich na základe dostupných údajov nie je možné vyčíslit¹⁶.

¹⁵ Členské štáty uplatňujú bodový systém za závažné porušenia uvedené v článku 42 ods. 1 písm. a) nariadenia (ES) č. 1005/2008, na základe ktorého sa držiteľovi licencie na rybolov prideli primeraný počet bodov v dôsledku porušenia pravidiel spoločnej rybárskej politiky.

Závažnosť daného porušenia určí príslušný orgán členského štátu s prihliadnutím na kritériá ako povaha škody, jej hodnota, hospodárska situácia páchatel'a a rozsah porušenia alebo jeho opakovanie.

¹⁶ Treba poznamenať, že hoci v súčasnosti sa hovorí o administratívnom zaťažení prevádzkovateľov, ako aj verejných orgánov, v roku 2008, teda v čase posudzovania vplyvu, sa posudzovalo iba administratívne zaťaženie prevádzkovateľov. Keďže neboli k dispozícii žiadne východiskové hodnoty, nebolo možné vyčíslit čisté zníženie administratívneho zaťaženia pre príslušné orgány.

Z analýzy vyplýva, že nariadenie o kontrole má potenciál ďalej znižovať administratívne zaťaženie, napríklad podporovaním využívania nástrojov IT.

4. ZÁVER

Z hľadiska zabezpečenia dodržiavania pravidiel SRP má nariadenie o kontrole zásadný význam. Tento právny nástroj sa považuje za jeden z hlavných nástrojov na dosiahnutie cieľov SRP a zabezpečenie presadzovania ochranných a riadiacich opatrení. Cieľom zásad a ustanovení nariadenia o kontrole je riešiť problémy, ktoré v minulosti viedli k rozsiahlemu prekračovaniu kvót a nedostatočnému dodržiavaniu pravidiel.

Členské štáty vo všeobecnosti vykonali hlavné ustanovenia nariadenia o kontrole a niet pochyb, že po šiestich rokoch tento právny rámec príslušné zainteresované strany primerane akceptovali. Vzhľadom na zložitosť pravidiel a čas potrebný na prispôbenie sa však vykonávanie niektorých ustanovení v niektorých prípadoch oneskorilo.

Pri hodnotení sa potvrdilo, že hoci je nesporné, že nariadenie o kontrole prispelo k zlepšeniu systému kontroly rybolovu a zintenzívneniu dodržiavania SRP, súčasný legislatívny rámec nie je úplne vhodný na daný účel. Zainteresované strany dôrazne žiadajú o lepšie prispôbenie systému kontroly novej SRP, najmä so zameraním na povinnosť vylodiť úlovky, ako aj o zvýšenie synergií s inými politikami, a to najmä v oblasti životného prostredia a trhu.

Ďalej treba podotknúť, že niektoré ustanovenia nie sú jasné, čo v istých prípadoch predstavovalo jeden z faktorov uplatňovania rôznych prístupov k vykonávaniu na úrovni členských štátov, bránilo v uplatňovaní rovnakých podmienok na všetkých prevádzkovateľov a malo vplyv aj na ich dôveru v systém. Účinnosť a efektívnosť súčasného právneho režimu okrem toho obmedzuje aj zastaranosť niektorých ustanovení, nedostatočná pružnosť, ako aj občasné neúčinné vykonávanie zo strany členských štátov. V tejto súvislosti si osobitnú pozornosť vyžadujú ustanovenia upravujúce sankcie a bodový systém, sledovanie porušení, výmenu a spoločné využívanie údajov, sledovateľnosť, nástroje monitorovania a nahlasovania úlovkov pre plavidlá kratšie ako 12 metrov.

5. ĎALŠÍ POSTUP

Príspevky k tejto správe od členských štátov a ďalších zainteresovaných strán poukázali na niekoľko kľúčových výziev, ktoré EÚ a jej členské štáty musia riešiť v záujme zabezpečenia koherentného, účinného a efektívneho systému kontroly opatrení na zachovanie a riadenie rybolovu a dodržiavanie pravidiel SRP. Patrí medzi ne aj zlepšovanie celkovej účinnosti nariadenia o kontrole, aby sa zabezpečilo udržateľné rybárstvo a zároveň zlepšili synergie s ostatnými politikami.

V rámci diskusie o účinnom riešení Komisia predloží výsledky hodnotenia členským štátom a príslušným zainteresovaným stranám.